

korte berichten

Meer kennis over de Vos noodzakelijk

Onderzoek met betrekking tot de vossenpopulatie in ons land wijst tot nu toe niet op een verhoogde bedreiging van de overige fauna. Ook de beschikbare gegevens over de stand van andere in het wild levende diersoorten geven geen aanleiding het aantal Vossen te reguleren. Over de invloed van de Vos op de overige Nederlandse fauna bestaan echter verschillende opvattingen.

In de Noord- en Zuidhollandse duinstreek ondervinden bewoners in toenemende mate overlast van Vossen. Jachthouders en grondgebruikers zijn in het kader van de Jachtwet verantwoordelijk voor de stand van de Vos, zij zullen dan ook over de situatie worden geïnformeerd. Nader onderzoek naar de omvang en de frequentie van de door Vossen aangerichte schade is noodzakelijk.

Teneinde de kans op rabiësbesmetting en -verspreiding zo klein mogelijk te houden zal jachthouders in de grensgebieden in het oosten en zuiden van ons land worden geadviseerd de vossenpopulatie op een betrekkelijk laag niveau te houden.

Dit zijn enkele conclusies uit een notitie inzake het vossenbeheer in Nederland, die minister ir. G. Braks (Landbouw en Visserij) mede namens de staatssecretaris van welzijn, volksgezondheid en cultuur, op 26 oktober 1984 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft aangeboden.

Het in de notitie beschreven beleid is voorlopig. Aan de hand van de uitkomsten van diverse onderzoeken zal worden gezien of het vossenbeheer aan een nadere analyse moet worden onderworpen.

Aanleiding voor het opstellen van de notitie was de door de Tweede Kamer geuite wens de norm van één Vos per 500 ha na te streven. Zij baseerde zich hierbij op een richtlijn van de Wereld Gezondheids Organisatie, opgesteld om verspreiding van rabiës (hondsdolheid) zo veel mogelijk tegen te gaan.

Natuurbescherming

Als een van de nog overgebleven grotere landroofdieren speelt de Vos in de natuur een belangrijke rol. Als eter van onder andere knaagdieren kan de Vos nuttig zijn voor landbouw en bosbouw.

Het aantal aanwezige Vossen in een gebied is, onder andere gezien de nachtelijke levenswijze, slechts bij benadering vast te stellen. Het hanteren van een vaste norm wordt hierdoor bemoeilijkt.

De invloed van de Vos op de overige fauna, met name in gebieden waar hij tevoren niet voorkwam, wordt met financiële steun van het ministerie van Landbouw en Visserij onderzocht. Aan de hand van de uitkomsten daarvan zal worden gezien of maatregelen dan wel verdergaand onderzoek nodig zijn.

Volksgezondheid

Rabiës is een voor Nederland uitheemse ziekte. Gevallen van rabiës komen nu en dan in de grensgebieden voor en zijn dan vermoedelijk afkomstig van contacten met besmette dieren in België en Duitsland. Het wordt niet waarschijnlijk geacht dat rabiës zich vanuit de grensgebieden naar andere delen van het land zal verspreiden. De bewindslieden vinden het dan ook niet noodzakelijk de norm van de Wereld Gezondheids Organisatie toe te passen.

Om de kans op besmetting zo klein mogelijk te houden, verdient het volgens de bewindslieden niettemin aanbeveling het aantal Vossen in grensgebieden lager te houden dan in de rest van het land.

Schade

De schade die Vossen veroorzaken wordt voornamelijk aan pluimveehouderijbedrijven toegebracht. In incidentele gevallen ondervinden particulieren overlast door schade aan sierpluimvee.

Gezien de verantwoordelijkheid van de jachthouders in het kader van de Jachtwet, de om-

standigheid dat het gehele jaar op de Vos mag worden gejaagd en het feit dat bedrijven in het algemeen in samenwerking met de jachthouders kans zien de schade zoveel mogelijk te voorkomen, bestaat er volgens de bewindslieden geen reden specifieke maatregelen met betrekking tot de schade te treffen.

Jacht

De uitoefenen van de jacht op Vossen in ons land is in het algemeen met de Jachtwet in overeenstemming. Het jachtbeleid behoeft dan ook naar de mening van de bewindslieden geen wijziging.

Persbericht van het ministerie van Landbouw en Visserij.

Oude dierschilderingen in grot te Valkenburg

Enkele tekeningen, waaronder van herten, Wilde Zwijnen en mensenfiguren, die in 1931 zijn ontdekt op de wand van een mergelgrot in Valkenburg (L.) zijn zeer waarschijnlijk meer dan tienduizend jaar oud. Ze bevinden zich in een grot onder het kasteel Oost en zijn niet meer te bezichtigen omdat de toegang tot de grot is ingestort.

Een onderzoek van de kunsthistoricus A. Span is onlangs gepubliceerd en hierin wordt bovenstaand vermoeden uitgesproken.

De Kasteelstichting Valkenburg, die eigenares van de grond is waaronder zich de grot bevindt, heeft laten weten dat zij wil proberen om met financiële hulp van de overheid de grot weer toegankelijk te maken.

Kunsthistoricus Span heeft gipsafdrukken van de gravures gemaakt en vindt deze tekeningen even bijzonder als de bekende grot-schilderingen in Zuid-Frankrijk.

Zie ook 'De Volkskrant' van 13 februari 1984.

Verslag Schadesymposium Arnhem 12 mei 1984

Het tijdschrift 'Argus' van de Stichting Kritisch Faunabeheer (9e jaargang, nummer 3, augustus 1984) bevat een bijlage waarin alle gehouden voordrachten op het Schadesymposium, dat op 12 mei 1984 te Arnhem werd gehouden, op schrift zijn gesteld.

Dit nummer is verkrijgbaar door overmaking van f 5,— (daarbij is de porto inbegrepen) op girorekening 3 522 188 ten name van de penningmeester van Stichting Kritisch Faunabeheer, Boxtel, onder vermelding 'gaarne toezending Argus 1984/3'.

Herziening besluiten beschermde inheemse plante- en diersoorten

De minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk verzocht in augustus 1982 de Natuurbeschermingsraad advies uit te brengen over de herziening van de Besluiten beschermde inheemse plante- en diersoorten, gebaseerd op artikel 22 van de Natuurbeschermingswet. Deze besluiten zijn genomen op 6 augustus 1973.

De Raad verzocht vervolgens de Natuurwetenschappelijke Commissie en de Commissie voor de Faunabescherming hierover een advies voor te bereiden. Beide commissies hebben een ontwerp-lijst van te beschermen soorten opgesteld met een begeleidend advies, waarin de lijst wordt toegelicht en tegelijkertijd in een breder kader geplaatst. De Raad heeft beide (pre)adviezen behandeld in de vergadering van 1 maart 1984 en heeft op basis van deze behandeling het vastgestelde advies in rapportvorm uitgegeven (49 gestencilde bladzijden en twee bijlagen) in augustus 1984.

De volgende zoogdiersoorten worden voorgesteld als beschermde diersoorten aan te wijzen: Egel, alle vleermuizen, Eekhoorn, Eikelmuis, Hazelmuis, Hamster, Noordse Woelmuis, Das, Hermelijn, Wezel, Bunzing, Otter, Boommarter, Steenmarter, Zeehond, Grijze Zeehond, Tuimelaar, Witsnuitdolfijn, Bruinvis. Tevens alle amfibieën en alle reptielen. Wat betreft insecten is het voorstel er wat karig afgekomen en zou het dienstig zijn geweest als de Rode Lijst van Sleeswijk-Holstein (op Nederland aansluitend gebied) zou zijn geraadpleegd.

Als toelichting bij deze lijst van te beschermen diersoorten wordt het volgende over de zoogdieren vermeld:

De kleine marterachtigen (**Hermelijn, Wezel, Bunzing**) zijn soorten die als predatoren kwetsbaar zijn en een bijzondere bescherming behoeven, parallel aan de bescherming van de roofvogels. Voorts zij er op gewezen dat bestrijding van deze soorten van geen enkel belang is voor de land- en tuinbouw, maar voornamelijk plaatsvindt uit concurrentie-overwegingen (jacht) en met commerciële oogmerken (prepareren).

Bescherming van de **Bunzing** zal impliceren, dat ongewenste praktijken als de thans wel uitgevoerde kruisingen met de Fret (die te be-

schouwen is als een gedomesticeerde vorm van de Bunzing) niet meer mogen plaatsvinden.

De **Grijze Zeehond** is voornamelijk opgenomen vanwege de sterke gelijkenis met de Zeehond. Tevens komt deze soort voor op appendix III van de Conventie van Bern.

De overige vermelde, thans onder de Jachtwet ressorterende zoogdiersoorten worden sterk bedreigd. Voor een aanduiding van de betere bescherming die de Natuurbeschermingswet deze soorten kan bieden zij verwezen naar hetgeen hierover onder 3.1 reeds is vermeld (op bladzijde 33 van de toelichting). Voor wat de **Das** betreft zij uitdrukkelijk gewezen op de urgentie van een strikte bescherming van de burchten, welke de Natuurbeschermingswet kan bieden.

De in ons land voorkomende populatie van de **Noordse Woelmuis** vormt een relictpopulatie. Het is een zeer kwetsbare soort, voor het voortbestaan waarvan ons land een bijzondere verantwoordelijkheid heeft.

De **Witsnuitdolfijn** vertoont sterke gelijkenis met de Tuimelaar, die reeds krachtens de Natuurbeschermingswet beschermd is. Het aantal waarnemingen van de Witsnuitdolfijn in de Nederlandse kustwateren is de laatste jaren sterk toegenomen. Het wordt als zeer ongewenst beschouwd dat voor de kust verschijnende exemplaren thans zonder meer gevangen kunnen worden en dat de vinder vrij kan beschikken over dood aangespoelde exemplaren. Het is van groot belang dat deze ter beschikking komen van de musea voor wetenschappelijk onderzoek. Hetzelfde geldt overigens voor andere incidenteel op de kust komende grote zoogdieren.

Het adres van de Natuurbeschermingsraad is Maliebaan 12, 3581 CN Utrecht, 030 - 331 441, secretaris A.C. Bertoen.

Natuurfotografengilde voor behoud van flora en fauna

Het in 1976 opgerichte Natuurfotografengilde (NFG) is een vereniging van een grote groep gemotiveerde natuurfotografen, die door publicatie van natuuroptnamen aandacht willen vragen voor het behoud van flora en fauna in onze groene ruimte. Het gilde is destijds gevormd door cameramensen, die elkaar vonden onder de gemeenschappelijke noemer van het natuurbehoud. De fotograferende en filmende leden gaven

hiermee een antwoord op de, overigens volkomen terecht, kritiek van natuurbeschermingszijde op ongepaste vogelfotografie en kwalijke uitwassen van de natuurfotografie, die op steeds ruimer schaal wordt beoefend. Het Natuurfotografengilde stelde een gedragscode op met door de leden onderschreven richtlijnen. Hierbij is getracht de grenzen van het toelaatbare bij het beoefenen van natuurfotografie af te bakenen met als hoofdprincipe: 'Natuurfotografen moeten zich onthouden van verstoringen van de natuur in de ruimste zin van het woord'. Verder heeft het Natuurfotografengilde als doel 'het bevorderen van een wijze van natuurfotografie, die in overeenstemming is met de algemeen aanvaarde normen van milieubescherming'.

Vanuit deze doelstelling en gegeven de grote druk, die de mens in ons dichtbevolkte land in natuurgebieden uitoefent, wil het Natuurfotografengilde allereerst een dringend beroep doen op iedere natuurfotograaf, die met de camera op jacht gaat. Natuur-opnamen mogen nimmer ten koste van de natuur worden verkregen, voorkom verstoringen van welke aard dan ook, stel u bescheiden en afstandelijk op, beoefen met name géén nestfotografie. Nestopnamen tijdens het broedseizoen gaan vaak met risico's voor de vogels gepaard. Een goede fotograaf laat de natuur met rust, hij is er zonder gezien te worden...

Verder wil het Natuurfotografengilde alle organisatoren en juryleden bij fotowedstrijden met nadruk adviseren, alle opnamen uit te sluiten, die naar hun mening geleid moeten hebben tot verstoring van de natuur, dus inclusief dia's gemaakt bij het nest.

Ten slotte richt het Natuurfotografengilde zich tot de redacties, uitgevers en alle publiciteitsmedia, die materiaal in de vorm van foto's, dia's en films gebruiken ter illustratie van het geschreven of het gesproken woord. Indien u consequent weigert, reproductiemateriaal te accepteren, dat met een onaanvaardbare verstoring van de natuur is verkregen, levert u daarmee een positieve bijdrage aan natuurbehoud.

■ Secretariaat Natuurfotografengilde, G. de Zoete, Nieuweweg 69, 3248 BD Melissant, 01877-3215.

Natuurkalender 1985

Elk jaar geeft 'Natuurmonumenten' een kalender uit met 12 kleurenfoto's die genomen zijn op terreinen, die in het bezit zijn van de-

ze vereniging. De foto's zijn gemaakt door Martin Kers, terwijl de op de achterzijde vermelde tekst is geschreven door Frits Maas.

Prijs f 13,75 (voor leden: f 11,25). Verkrijgbaar door storting op postgironummer 9933 van 'Natuurmonumenten', 's-Graveland.

Veertiendaagse Vogelkalender 1985

Er is weer een prachtige kleurige Vogelkalender uitgegeven met 25 unieke afbeeldingen van vogels en interessante teksten. De kalender heeft een duidelijk kalendarium en na gebruik houdt men een gaaf vogelboekje over. De kalender laat de beste vogelfoto's zien, die men in Europa zou kunnen vinden.

Voor het eerst is nu ook een franstalige uitgave van de deze kalender verschenen met een in de franse taal bewerkte tekst door Roger Arnhem, voorzitter van de Belgische Vogelbescherming.

De kalender is, zolang de voorraad strekt, verkrijgbaar door storting van f 13,50 op gironummer 4325 ten name van de penningmeester van het Kalenderfonds (W.A. Werkman), Bellaertsstraat 16, 6721 WB Bennekom. Indien de franstalige uitgave wordt gewenst moet dat wel duidelijk vermeld worden. Kalenders kunnen ook rechtstreeks naar het door u opgegeven adres verzonden worden.

Kleinste kat ter wereld

Het Kleine Zoogdierenhuis van Artis herbergt tussen de halfaapjes, woestijnvosjes, prairiemarmotten en ander klein gedierte maar liefst 22 katten, uit alle windstreken. Ze zijn verdeeld over vijf soorten: de Ocelot leeft in Midden- en Zuid-Amerika en de Tijgerkat (die momenteel vier jongen heeft) in Zuidoost-Azië, terwijl de Serval (ook met vier jongen gezegend) en de Woestijnlos beide uit Afrika afkomstig zijn. Onlangs is aan deze verzameling de kleinste kat ter wereld toegevoegd: de Zuidafrikaanse Zwartvoetkat. Zandkleurig en pluizig, met zwarte strepen en vlekken in de vacht en, uiteraard, ook zwarte voeten. 'Aách, wat een lief poesje!' is sinds kort een veelgehoorde uitroep onder de bezoekers van het Kleine Zoogdierenhuis; maar ten antwoord zet de Zwartvoetkat een hoge rug op en staat woedend te blazen achter het vitrineglas. Want ook al wordt hij nooit groter dan 30 centimeter, een lieverdje kan deze mini-poes allerminst genoemd worden. Hij is schichtig en wild en vertrouwt

Zuidafrikaanse Zwartvoetkat is de kleinste kat ter wereld.

geen mens; een gegeven dat trouwens voor zijn 21 'huisgenoten' evengoed geldt. Hoe lang de verzorger zijn poezen ook kent, het aaien en kopjesgeven dat mensen al gauw met de kleinere katachtigen verbinden is er niet bij, zelfs niet na generaties dierentuingeboortes. Misschien dat dat bij de koele, hoogbenige Serval en de trotse Woestijnvos ook niet echt voor de hand lijkt te liggen; maar de kleine Zwartvoetkat ziet er zo wollig en aanhalig uit en gedraagt zich ook verder zo poezig bij het spelen, wassen en slapen, dat het maar moeilijk te geloven is dat hij niet het allerliefst gewoon op schoot wil. Slechts in één kenmerk blijkt zijn vervaarlijkheid duidelijk aan het licht te komen; maar om dat te ontdekken is diepgaand onderzoek dan ook wel nodig geweest. De bioloog Leyhausen concludeerde na tal van bandopnamen dat de Zwartvoetkat in plaats van te miauwen, zoals de meeste katachtigen doen, een geluid voortbrengt dat alleen te vergelijken valt met het gebrul van een heuse Tijger, zij het dan natuurlijk wat minder hard, en ook een octaaf hoger. Misschien meent de kleinste kat ter wereld zich zo toch nog te kunnen meten met de grootste kat ter wereld: de Siberische Tijger, die met zijn drie meterformaat eveneens in Artis te zien is en wel — uiteraard — in de roofdierengalerij.

Anti Bont Comité pakt pelsdierenfokkerijen aan

'De Nederlandse pelsdierenfokkerijen vormen een ethisch onaanvaardbare bedrijfstak', aldus het Anti Bont Comité aan het begin van een nieuwe campagne waarin de bijna 300 Nederlandse pelsdierenfokkerijen centraal staan. Tot nu toe lag het accent van de anti-bontcampagnes op de overbodigheid van het product bont. 'Wij vinden dat aan de structurele dierenmishandeling die gepaard gaat met het produceren van bont een einde moet komen', zegt Jan van der Lee, woordvoerder van het Anti Bont Comité. Hij voegt hier aan toe dat het beleid van de overheid in schril contrast staat met de opvatting van de overgrote meerderheid van de Nederlandse bevolking, die het fokken van pelsdieren afwijst.

De campagnes van het Anti Bont Comité, een samenwerkingsverband van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, Stichting Lekker Dier, Europees Comité

tot Bescherming van Pelsdieren, en Stichting Kritisch Faunabeheer, hebben in de afgelopen twee jaren een opvallend resultaat geboekt: de binnenlandse vraag naar bont werd een fractie van de vroegere bedragen en tientallen bontwinkels gingen dicht of schakelden over op andere kleding.

Minder goed meetbaar, maar niet minder belangrijk is de bewustwording van het publiek ten aanzien van bont. Men vindt in toenemende mate het gebruik van dieren voor een dergelijk luxe product niet verantwoord. Ook in kerkelijke kringen is het besef groeiende dat dieren niet voor ieder willekeurig belang van de mens gebruikt mogen worden.

DEZE BONTJAS LEEFT NOG

Maar vraag niet hoe. Puur voor de luxe moet deze vos straks zijn vacht afstaan na een ellendig leven in een kleine gazen kooi. Help ons het pelsdierenleed te bestrijden, maak f 7,50 (lieft méér!) over op bijstaand giro-nummer. Als dank ontvangt u onze aktie-poster.

*Anti **BONT** Comité*
Postbus 297, 1850 AG Heiloo

Een samenwerkingsverband van: Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, Stichting Lekker Dier, Europees Comité tot Bescherming van Pelsdieren, Stichting Kritisch Faunabeheer

giro 669898 t.n.v. ABC, Heiloo

STOP DE PELSDIERENFOKKERIJ!

Tot nu toe heeft de voorlichting van het Anti Bont Comité zich voornamelijk gericht op de algemene feiten. Het aanwijzen van excessen werd daarbij enigszins vermeden. De indruk zou anders gewekt kunnen worden dat met het uitbannen van de excessen ook het probleem de wereld uit zou zijn.

Nertsen, die met hun tong aan het gaas vastvriezen, jonge Vossen in draadgaas-kooien wier oren en staart langzaam door soortgenoten worden weggevreten, Beverratten die met hun zwemvliezen aan de betonnen bodem vastvriezen, de 17.000 jonge Nertsen die in juli 1983 aan botulisme stierven, het zijn allemaal feiten. Feiten, die in de meeste gevallen direct verband houden met het bestaan van 290 pelsdierenfokkerijen in Nederland waar jaarlijks 1 miljoen Nertsen en 100.000 Vossen

letterlijk het vel over de oren wordt gehaald. De nadruk van het Anti Bont Comité blijft echter liggen op het structurele van de dieren-mishandeling voor de productie van bont. Het beleid van het ministerie van Landbouw en Visserij staat in schril contrast met de maatschappelijke opvattingen over bont. Dit beleid richt zich de laatste jaren steeds meer op uitbreiding en versterking van de Nederlandse pelsdierenfokkerij. Werden in 1960 nog slechts 135.000 Nertsen gefokt, dit jaar ligt hun aantal ver boven het miljoen. Ook het aantal gefokte Vossen neemt jaarlijks toe. Dit hangt samen met de groeiende internationale vraag naar bont en het feit dat Nederland de vellen voor 90% exporteert. De overheid stimuleert deze ontwikkeling onder andere door uitbreiding van de voorlichtingsdienst, de introductie van een cursus op de landbouwscholen en meest recentelijk door het financieren van onderzoek. Dit 'onderzoek' dat op het instituut 'Het Spelderholt' in Beekbergen zal plaatsvinden, heeft uitsluitend ten doel de concurrentiepositie van de Nederlandse pelsdierenfokkerij te versterken en de ongerustheid bij het publiek weg te nemen. Het moet de weg effenen voor een explosieve uitbreiding van een ethisch onaanvaardbare bedrijfstak.

Voor informatie, maar ook voor tips voor zelfwerkzaamheid en het opzetten van acties kan iedereen terecht bij het landelijk informatiepunt van het Anti Bont Comité, postbus 297, 1850 AG Heiloo, of telefoonnummer 058 - 151628.

De campagne van het Anti Bont Comité zal zijn zwaartepunt in de komende maanden hebben. Speciaal onderdeel is dit jaar een manifestatie die op zaterdag 24 november georganiseerd werd bij een pelsdierenfokkerij en bij het onderzoeksinstituut 'Het Spelderholt' in Beekbergen.

Proeven met dieren bij defensie schokkend'

De Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren is diep geschokt en verontwaardigd over de grote omvang en ernst van dierproeven die voor defensiedoeleinden plaats vinden onder verantwoordelijkheid van het ministerie van defensie.

In een telegram aan staatssecretaris Van Houwelingen (defensie) heeft de dierenbescherming gisteren dringend verzocht om een

spoedonderhoud over deze kwestie.

Aanleiding voor het verzoek is een brief met bijlage die de Vereniging van de staatssecretaris heeft ontvangen, waarin een overzicht wordt gegeven van dierproeven in 1983 ten behoeve van defensiedoeleinden. Daaruit blijkt dat in opdracht van het ministerie bij in totaal 6645 dieren proeven zijn uitgevoerd.

Proeven met betrekking tot chemische strijdmiddelen werden uitgevoerd op 3030 Ratten, 1510 muizen, 35 apen en 480 Cavia's. Proeven met radio-actieve straling werden uitgevoerd op 1140 muizen en met 450 ratten werden proeven genomen met betrekking tot shockbehandeling.

Bij verdere achtergrondonderzoeken waren zes apen en 6 Katten betrokken terwijl onderzoeken in samenwerkingsverband op in totaal 836 dieren werden uitgevoerd. Daaronder waren 14 honden, 80 Konijnen, 10 Cavia's, 602 muizen en 130 Ratten.

De Gelderlander, 21-6-84

Bedreigde planten- en diersoorten moeten wettelijk worden beschermd

Zeer veel planten- en diersoorten worden in Nederland in hun voortbestaan bedreigd. Zij moeten worden beschermd door ze aan te wijzen als beschermde soort op grond van de Natuurbeschermingswet. Bovendien moet in veel gevallen ook hun groeiplaats of leefgebied tegen aantasting of vernietiging worden beschermd.

Dit schrijft de Natuurbeschermingsraad in een uitvoerig advies over de herziening van de besluiten beschermde inheemse planten- en diersoorten aan de minister van Landbouw en Visserij.

De Natuurbeschermingswet biedt de mogelijkheid plantensoorten te beschermen tegen plukken, uitsteken en dergelijke.

Diersoorten die onder deze wet vallen mogen niet worden gedood, verstoord of verhandeld. Het advies bevat voorstellen om een groot aantal soorten op deze wijze te beschermen.

De Raad benadrukt, dat deze vorm van bescherming op zichzelf niet toereikend is. De achteruitgang van wilde planten en dieren in Nederland is namelijk vooral het gevolg van aantasting van de kwaliteit van het milieu (bijvoorbeeld verontreiniging), intensivering

van het grondgebruik, verstedelijking en het eentoniger worden van het landschap.

De raad stelt daarom voor soortbescherming te combineren met gerichte veiligstelling van terreinen, waar deze soorten voorkomen, bijvoorbeeld via aankoop van terreinen, of door aanwijzing tot beschermd natuurmonument.

Ten slotte merkt de Raad op dat het beleid voor beschermde soorten begeleid zal moeten worden met regelmatig onderzoek naar de ontwikkelingen binnen de Nederlandse flora en fauna. De overheid zal bovendien bijzondere aandacht moeten besteden aan educatie en voorlichting van het publiek over de in Nederland beschermde planten en dieren.

Nieuw is in het voorstel van de Natuurbeschermingsraad dat voor bepaalde soorten planten en beperkte vorm van bescherming wordt geïntroduceerd. Voor soorten als Hulst en Maretak wordt het plukken van een aantal takken wel toegestaan, maar het voor bijvoorbeeld commerciële doeleinden verzamelen van grote hoeveelheden wordt verboden.

Volgens de raad moeten enkele diersoorten die nu nog onder de Jachtwet of de Visserijwet vallen onder de Natuurbeschermingswet worden gebracht, onder andere Zeehond, Otter, Das, kleine marterachtigen, Zalm en Steur.

De raad adviseert voorts meer soorten ongewervelde dieren op de lijst op te nemen, onder andere diverse soorten libellen, mieren en kevers.

Over vlinders zal eind 1984 een aanvullend advies worden uitgebracht.

Het advies ligt ter inzage in de bibliotheek van het ministerie van Landbouw en Visserij, Bezuidenhoutseweg 73, Den Haag en is op aanvraag verkrijgbaar bij het secretariaat van de raad, Maliebaan 12, 3581 CN Utrecht, 030 - 331 441.

Persbericht nummer 293 van de Natuurbeschermingsraad (14 augustus 1984)

ZWG-mededelingen

In 1984 zijn de eerste twee (gestencilde) nummers van ZWG-mededelingen verschenen. Dit is een uitgave van de Zoogdierenwerkgroep van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. Voorzitter van de stuurgroep is W.G. Vergoossen, Brugweg 20, 6102 TK Echt en secretaris is P. Twisk, Dorpstraat 53,

6227 BL Maastricht. In de stuurgroep hebben verder zitting J. Austen (Heerlen), W. van der Coelen (Maastricht), J. Knoors (Montfort), T. Wanders (St. Martensvoeren, België), J. Weertz (Rijckholt/Eijsden) en F.S. van Westreenen (Margraten).

Het eerste nummer bevat een overzicht van de verspreiding van zoogdieren in Limburg (afgesloten op 20 februari 1984), een handleiding voor het invullen van waarnemingskaarten van deze werkgroep en een stukje van F.S. van Westreenen over vleermuisdetectors.

In het tweede nummer (juni 1984) is een verslag over een excursie naar de Meinweg, oproep hamsterinventarisatie, oproep inventarisatie Wezel, Hermelijn en Bunzing, SOK vleermuistellingen 1983-1984 en een oproep tot medewerking aan de inventarisatie van zoogdieren in de provincie Limburg opgenomen.

Cranium

Zojuist verscheen het tweede nummer van 'Cranium', tijdschrift van de Werkgroep Pleistocene Zoogdieren.

Dit nummer bevat de volgende artikelen: 'Das Museum für Ur- und Ortsgeschichte in Bottrop, BRD' door Arno Heinrich, 'Postcraniale skeletdelen van één individu van de Mammoet uit Nederland' door Dick Mol, 'Fossiele Neushoorns uit Nederland' door Thijs van Kolfshoten, 'Een collectie pleistocene zoogdierresten, tentoongesteld in het gemeentehuis van de gemeente Wisch te Varsseveld' door M.B. Ahlte, 'De evolutie van het Rendier' door Gerard Willemsen, 'Een keratine-hoorn van de Oeros uit de Noordzee' door L. Stolzenbach en 'Carnivora uit het Pleistoceen van Nederland' door D.P. Bosscha Erdbrink.

'Cranium' verschijnt twee maal per jaar. Redactieadres: drs. Gerard Willemsen, Engelenburgstraat 72, 6825 KR Arnhem of drs. Hans van Essen, Burgemeester Bloemersstraat 62, 6952 BB Dieren.

Fokstations voor de Monniksrobben in Middellandse Zee

In een resolutie van 17 februari 1984 heeft het Europese Parlement aangedrongen op de oprichting van twee fokstations en van crèches voor zeehondenbabies in het oostelijk en in het westelijk Middellandse-Zeegebied,

om op die manier te voorkomen dat de Monniksrob (*Monachus monachus*) uitsterft. Dit dier wordt namelijk steeds zeldzamer ondanks een zeer uitgebreide wettelijke bescherming en ondanks het feit dat de Monniksrob ook in Annex II van het Verdrag van Bern, waar ook de EEG Partij is, is opgenomen. Men neemt aan dat de bevolking is teruggelopen van 800 exemplaren in 1978 tot 500 in 1983. Het grootste deel daarvan komt voor in Griekenland en Turkije, in kleine en zeer verspreide groepen. Gevreesd wordt dat de Monniksrob nu ook uit Cyprus, de Libanon en de Balearen verdwenen is. Het Europees Parlement heeft de EEG verder verzocht om een actieprogramma op lange termijn op te stellen en, in afwachting daarvan, een onmiddellijke telling van het aantal overgebleven robben te overwegen.

Doc. 1452/83.

Jonge hond sterft bij het bijten aan Vuursalamander

Onderstaande tekst schreef Georg Hostalka in het Duitse jachtblad 'Wild und Hund' van 5 augustus 1984 (bladzijde 54-55):

Jonge hond sterft door het bijten aan een Vuursalamander. Op 3 juni stond ik met mijn negen weken oude terrier bij een klein beekje in Beieren om hem aan het contact met het water te wennen.

In een onbewaakt ogenblik had hij uit het gras een Vuursalamander (*Salamandra salamandra*) gepakt en hield hem in zijn bek. Zo gauw ik het merkte wilde ik de salamander redden, waarbij het mij opviel dat deze door de spitse melktandjes beschadigd was en een melkachtige substantie afscheidde. De salamander bleek er echter verder geen nadelige gevolgen van overgehouden te hebben, want hij zwom gewoon weg. Na ongeveer vijf tot zeven minuten lag de hond plotseling in het gras krampachtig te spartelen, daarbij schuimbekkend, zijn poten strekkend.

Direct reed ik naar een dierenarts. Hoewel deze nog zijn hart hoorde kloppen werd een verlamde ademhaling vastgesteld. Een half uur later was de hond dood. Een onderzoek door het Landesuntersuchungsamt für das Gesundheitswesen Nord-Bayern stelde vast dat waarschijnlijk de naar binnen gekregen substantie gift bevatte dat voor het jonge dier net te veel was.

■ J. de Jager, Eikbosserweg 190, 1213 SB Hilversum.

Max Sparreboom schrijft in 'De Amfibieën en Reptielen van Nederland, België en Luxemburg' 'Hun huidgif biedt een uitstekende bescherming tegen nachtroofvogels, Das, Bunzing en Egel. Ze worden wel door Ringslangen gegeten'.

In 'Elseviers Reptielen- en Amfibieëngids' van E.N. Arnold, J.A. Burton, D.W. Overden (vertaling en bewerking P.H. Lina - 1978) lezen wij op bladzijde 33 'Beschermt zich door overvloedige, giftige huidafscheiding, die mond en ogen van predators irriteert; de felle lichaamskleuren hebben een waarschuwingfunctie'.

Vleermuizen slachtoffer van wind-windturbine

In 'De Fitis' nummer 3 van 1984 schrijft op de bladzijden 93-95 Johan Stuart (Gen. Cronjéstraat 107 rood, 2021 JD Haarlem) over 'Windturbine Heemstede'.

Op 29 augustus werd een Bruine Vleermuis of Laatvlieger (waarom werd het dier niet ter determinatie opgezonden?) als slachtoffer van de windturbine aangetroffen. De auteur schrijft in zijn samenvatting onder meer: 'De vondst van de Bruine Vleermuis bewijst dat deze dieren wel schade kunnen ondervinden van deze windturbine. Hoe groot deze hinder is of zou kunnen zijn in andere gevallen is zeer moeilijk te schatten. Het lijkt mij echter van belang voortaan bij het plaatsen van een windmolen goed rekening te houden met het voorkomen van vleermuizen. De binnenduinrand is een gebied waar nog redelijk veel vleermuizen voorkomen. Het installeren van een molen in deze omgeving lijkt mij dan ook zeer onverstandig'.

Ruige Dwergvleermuis in Alblasserdam

Op 7 maart 1984 werd door enkele leden van de Natuur- en Vogelwacht 'De Alblasserwaard' in een zijbeuk van een oude kerktoeren in Alblasserdam (Z.-H.) een Ruige Dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) aangetroffen. De zijbeuk was in gebruik bij de gemeentelijke plantsoenendienst als gereedschapshok en gevuld met materiaal voor het onderhoud van de bij de toren behorende begraafplaats. De Ruige Dwergvleermuis hing op ongeveer 25 cm boven de grond. Op 21 maart 1984 bleek zij te zijn weggekropen onder een zeildoek, dat op de grond van de bergruimte lag. Twee dagen later bleek het

dier gestorven te zijn. Het dier is daarna opgestuurd naar het Instituut voor Taxonomische Zoölogie te Amsterdam, waar het onder het nummer ZMA 22.155 in de collectie werd opgenomen. Nader onderzoek aldaar leerde, dat het om een vrouwelijk exemplaar ging, waarvan het brutogewicht 5,9 gram bedroeg. Over de doodsoorzaak konden geen mededelingen worden gedaan.

A.D. Kooij

Zie ook de kwartaaluitgave van de Natuur- en Vogelwacht 'De Alblasserwaard' 15 (3) : 97, juli 1984.

IJskelder op 'Schaep en Burgh' gerestaureerd

De ijskelder op het landgoed 'Schaep en Burgh' te 's-Graveland, waar 'Natuurmonumenten' zetelt, is pasgeleden gerestaureerd. Op 24 september 1984 is de kelder weer afgedekt met een laag grond van zo'n 40 cm. Niet alleen wordt er zo een stukje historie behouden. Maar bovendien is er een grote kans dat er vleermuizen in komen overwinteren. IJskelders hebben er de laatste jaren daarom een nieuwe functie bijgekregen, namelijk om vleermuizen een onderdak te bieden.

De hierbij afgedrukte foto's zijn genomen vlak voordat de gerestaureerde ijskelder met zand werd afgedekt.

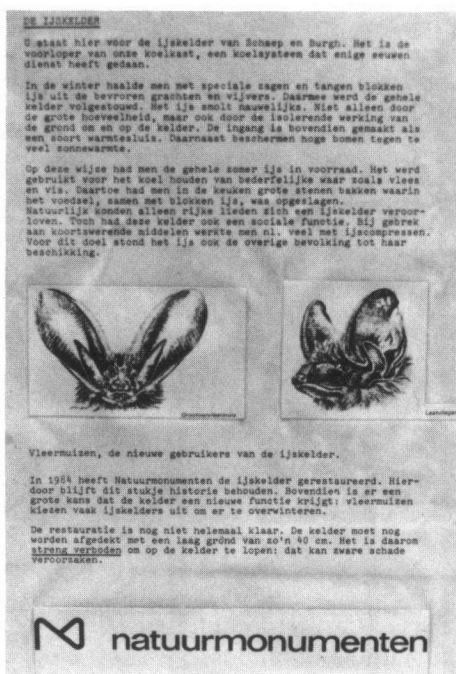

foto boven:
Bord voor de gerestaureerde ijskelder.

foto onder:
De nog niet met zand afgedekte ijskelder, die geheel is gerestaureerd. Landgoed 'Schaep en Burgh', 's-Graveland, 23 september 1984.
Foto's: Jaap Taapken.

Voedselkeus van de Ransuil

In Noord-Holland (Oudkarspel, Obdam, Aartswoud en voornamelijk Winkel) werden braakballen van de Ransuil verzameld (totaal 757 stuks) tussen 17 december 1982 en 16 maart 1983.

Deze braakballen werden op inhoud gecontroleerd. Bijna tweederde van de inhoud bestond uit Veldmuizen. Te Winkel (665 prooien) werden vastgesteld Veldmuis, Woelrat, Bosmuis, Huismuis, Dwergspitsmuis, Bosspitsmuis, Waterspitsmuis, Veldspitsmuis en Huisspitsmuis. Te Oudkarspel (201 prooien) werden Veldmuis, Bosmuis, Dwergmuis, Bosspitsmuis en Woelrat vastgesteld. Te Obdam (115 prooien) Veldmuis, Bosmuis, Bruine Rat en Woelrat en te Aartswoud (79 prooien) Veldmuis, Bosmuis en Bruine Rat.

O.W. Zijlstra: Voedselkeus van de Ransuil in het Noordhollandse landschap. Ecoverslag nummer 7 van de Vogelwerkgroep Schagen. Gestencild, 14 bladzijden, 2 bijlagen. Tringa (1984). Het verslag is verkrijgbaar door overmaking van f 4,50 (inclusief portokosten) op girorekening 4 181 778, onder vermelding 'Ecoverslag nummer 7' ten name van A. Bosma, Loet 25, 1741 BM Schagen.

Of de determinatie van de Veldspitsmuis op juistheid is gecontroleerd werd niet vermeld.

Hazen

In Zweden wordt sinds twee jaar een toenevende en onverklaarbare sterfte onder de Hazen (*Lepus europaeus*) geconstateerd; Polen en Denemarken hebben soortgelijke problemen. In het laatste land is de sterfte dusdanig dat men een massaal afschot overweegt om een verder uitbreiden van de ziekte te voorkomen. Alvorens daartoe over te gaan wacht men nu op het resultaat van een onderzoek naar de oorsprong van deze ziekte die de lever en de nieren van de Hazen aantast. Men verdenkt evenwel onkruidverdelgende middelen. Van de 101 Hazen, die dood zijn gevonden, was meer dan de helft vergiftigd. Svenska Dagbladet, 12 oktober 1983; Politiken, 11 en 12 november 1983.

De Ijsbeer

De toekomst van het beroemdste symbool van de Noordpool, de Ijsbeer (*Thalarctos maritimus*) schijnt verzekerd. Verschillende onderzoeken in Denemarken (Groenland), Noorwegen, Rusland, Canada en de Verenigde Staten hebben aangetoond dat de populaties in tien jaar zijn verdubbeld. Dank zij een

samenwerking zonder weerga op wetenschappelijke gebied tussen de vijf landen is deze diersoort nu van de lijst van bedreigde dieren in het Red Data Book van de IUCN afgevoerd. De ijsberenpopulatie die Noorwegen in 1970 deelde met Groenland en Rusland was tot op 1000 dieren geslonken; nu bedraagt die 2000. De vijf staten die in 1973 het Internationale Ijsberen Verdrag hadden gesloten, hebben de diersoort onder volledige internationale bescherming gesteld. Het schijnt dat het opnieuw openstellen van de jacht, mits streng geregeld door dit Verdrag en in het algemeen alleen voorbehouden aan de plaatselijke bevolking, geen bedreiging vormt voor de Ijsbeer; men is echter wel bang voor de uitwerking op deze populaties van het toerisme en de industrialisatie.

WWF News, no. 26, november/december.

Een lobby voor de Beren in de Pyreneeën

De Bruine Beer (*Ursus arctos*) in de Pyreneeën wordt met uitsterven bedreigd, ondanks het feit dat dit dier sedert 1972 in Frankrijk onder bescherming staat en in Spanje sinds 1973. De totale bevolking in de Pyreneeën bedraagt minder dan twintig exemplaren. Deze teruggang is te wijten zowel aan de stroperij als aan de aantasting van de laatste toevluchtsoorden (kappen van bossen, toeristenstroom). Met het oog hierop is in Frankrijk nu een 'Werkgroep voor beren in de Pyreneeën' opgericht die zich drie taken heeft gesteld: een publieke opinie ten gunste van de Beer creëren en stimuleren, een pressiegroep vormen en gelden inzamelen voor reddingsacties. Al in januari 1981 werden bepaalde maatregelen voorgesteld zoals een einde te maken aan de stroperij, een jachtverbod in de buurt van berenholten tussen 15 oktober en 1 december, materiële bijstand voor herders in streken waar beren voorkomen, in bepaalde bossen aanpassing van de exploitatiemethodes aan de biologische voorwaarden van de beren en compensatiemaatregelen voor gemeenten die inkomsten zoudenerven ten gevolge van de niet-exploitatie van bepaalde bossen. In Spanje wordt eveneens aangedrongen om gezamenlijk actie te voeren aan beide zijden van de Pyreneeën.

Fédération Française des Sociétés de Protection de la Nature, 57 rue Cuvier, F — 75231 Paris Cedex 05.

Twee miljoen frank voor Beren in Pyreneeën

Het 'Fonds d'intervention de la qualité de la vie française' (Interventiefonds voor het behoud van de levenskwaliteit in Frankrijk) heeft 2 miljoen frank ter beschikking gesteld voor de redding van de Bruine Beer (*Ursus arctos*) in de Pyreneeën, die voorgoed dreigt te verdwijnen. Het 'Plan Beer' dat er op is gericht om het aantal beren van 20 te brengen op veertig, berust op een driedelige actie voor de bescherming van de belangen die door de aanwezigheid van Beren kunnen worden bedreigd: de veeteelt op de bergweiden, de jacht en de bosbouw. Het belangrijkste is evenwel om de plaatselijke bevolking en de gemeentebesturen te overtuigen. Op 17 en 18 november 1984 werd in Pau een colloquium georganiseerd over Beren.

Claude Dendaletche, CBEA, Université de Pau, F — 64000 Pau.

Acta Biologica Montana

Liefhebbers van de natuur in de bergen zijn er ook in ons vlakke land vele. In 1982 is het eerste deel verschenen van een nieuw periodiek: *Acta Biologica Montana* (ISSN 0755-723X). De periodiek verschijnt onregelmatig, met dien verstande dat minstens één deel per twee jaar zal verschijnen. Uitgever is het Centre Pyrénéen de Biologie et Anthropologie des Montagnes.

Het centrale thema van het tijdschrift wordt gevormd door de samenhang tussen het sterk gevarieerde geheel van klimatologische, biogeografische en anthropologische condities en de overeenkomsten daarin bij verschillende palaearctische gebergten. Het tijdschrift publiceert daartoe resultaten van wetenschappelijk onderzoek, gegroepeerd rond een integrerend aspect per deel. Een dergelijke benadering acht de uitgever noodzakelijk om tot een beter begrip te kunnen komen van de samenhangen tussen de levenswijzen van planten en dieren, de verscheidenheid van de levensgemeenschappen en het menselijk gebruik van de bergen.

Het eerste deel uit 1982 telt 364 bladzijden, verdeeld over 23 artikelen. Onderwerp van dit eerste deel zijn de grotere dieren uit de Europese gebergten. Er zijn enkele inleidende artikelen opgenomen over de verscheidenheid aan dieren in de Pyreneeën en over het gebruik van de ruimte door de grotere dieren.

Vervolgens krijgt de Pyreense Wolf ruime aandacht met artikelen over zijn natuurlijke historie, zijn relaties met de mens en zijn vervolging. Een volgende groep artikelen besteedt uitgebreid aandacht aan verschillende hoefdieren, onder andere betreffende populatiedynamica van Gemzen, sociaal-ruimtelijke organisatie bij Steenbokken en parasitaire ziekten bij beide soorten.

Vervolgens komen verschillende grote vogelsoorten in verschillende artikelen aan de orde, onder andere de voeding en voortplanting bij de Havikarend, voortplanting en ruimtegebruik bij de Aasgier en de voeding en relaties met het bosbeheer bij de Auerhoenders.

Besloten wordt met enkele artikelen over aspecten van montane levensgemeenschappen. De artikelen zijn verantwoord en informatief en over het algemeen helder geschreven. De gebruikte taal in het tijdschrift is frans. De uitvoering van het tijdschrift is eenvoudig, sober, maar doelmatig.

De volgende delen van het tijdschrift die tot 1986 dienen te verschijnen behandelen de levensgemeenschappen van subalpine bossen (vol. 1 & 2), de biologie en eco-ethologie van de Bruine Beer (1985) en de biologie van de Pyreense ecosystemen (1986).

Nadere inlichtingen verkrijgbaar bij 'Acta Biologica Montana', Centre Pyreneen de Biologie et Anthropologie des Montagnes, 8 rue Gérard Cal, 64000 Pau, Frankrijk (rekeningnummer: CCP 2119 50 Z Bordeaux). Redacteur van het tijdschrift is Claude Dendaletche, Centre de Biologie de Ecosystèmes d'Altitude, Avenue Louis Sallenave, 64000 Pau, Frankrijk.

Wolven in Italië

Dank zij een voorlichtingscampagne en een studieprogramma van het Wereld Natuurfonds en de Internationale Unie voor de bescherming van de natuur, neemt het aantal Wolven in Italië weer toe. In 1970 telde men 100 à 150 dieren verspreid over negen provincies; thans zijn er twee maal zo veel. De jacht is verboden, men heeft bepaalde gebieden onder bescherming gesteld en een systeem opgezet voor de vergoeding van landbouwers die vee verloren hebben. In het nationale park van de Abruzzes en in de streek rond Maiella, in Zuid-Italië zijn weer herten uitgezet, de natuurlijke prooi van Wolven. Maar het zijn vooral de positieve houding van het publiek en de voornaamste betrokkenen die

Het aantal Wolven in Italië neemt weer toe.

tot het succes van het programma hebben bijgedragen.

De bastaardering met wilde honden geeft aanleiding tot grote bezorgdheid. Verwilderde honden, die de dood van veel vee en huisdieren op hun geweten hebben, vormen eveneens een gevaar voor het in stand houden en de overlevingskansen van een zuiver ras Wolfen. Daarom wordt er nu een studie ingesteld naar het gedrag van wilde honden.

WWF News No. 28.

Derde Internationale Colloquium over de Otter

Het derde internationale Ottersymposium, georganiseerd door de Internationale Unie voor de bescherming van de natuur en van de natuurlijke hulpbronnen en de Société Française pour l'Etude et la Protection des Mammifères heeft van 24 tot 26 november plaats-

gevonden in het gebouw van de Raad van Europa in Straatsburg.

De Otter (*Lutra lutra*), het symbool van de Raad van Europa-campagne die zojuist is afgelopen, wordt ernstig bedreigd ondanks de maatregelen die al genomen zijn voor de bescherming van dit zoogdier.

De deelnemers hebben gewezen op de dringende noodzaak om de pogingen die worden ondernomen en de technieken die worden ontwikkeld voor het verzamelen van gegevens in de plaatselijke, regionale en nationale programma's voor research en behoud van de Otter te coördineren. De bescherming van de habitats, het beheer van de biotopen waaronder toezicht op de kwaliteit van het water, de aanleg van schuilplaatsen zijn de eerste vereisten voor het behoud op lange termijn en het overleven van de populaties van de Europese Otter. Alvorens over te gaan tot het opnieuw uitzetten van Otters moet een diepgaande studie worden gemaakt van de toekomstige habitat, het visbestand, de kwaliteit van het water en de reactie van de plaatselijke bewoners op een dergelijk project.

In dierentuinen zouden de diverse ondersoorten gescheiden moeten worden gehouden, om onderlinge vermenging van deze soorten te voorkomen en om de levensomstandigheden van de gevangen dieren te verbeteren. Verder hebben de deelnemers aanbevolen om gelden in te zamelen voor het instellen of voortzetten van wetenschappelijk onderzoek ten aanzien van soorten in Zuidoost-Azië, Afrika en Zuid-Amerika.

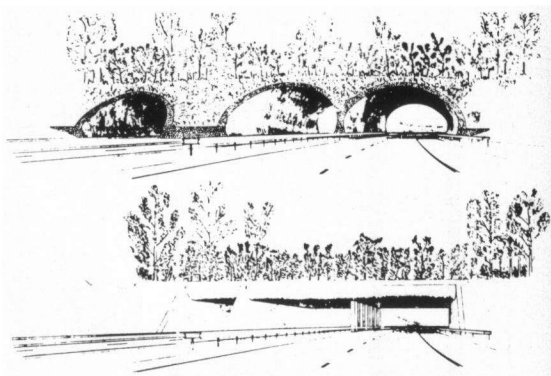
In de landen aan het oostelijke bekken van de Middellandse Zee en in het Donaubekken zou een onderzoek moeten worden ingesteld naar de situatie van de Europese Otter. Het is te betreuren dat Otters soms gevangen worden door vissers in hun netten of per ongeluk in vallen terechtkomen; dat is waarschijnlijk over de hele wereld de voornaamste oorzaak van de dood van Otters ten gevolge van activiteiten van de mens. De deelnemers hebben aan bepaalde landen gevraagd om het Verdrag van Washington te ratificeren en de uitvoer te verbieden van levende Otters of van otterhuiden. In Italië worden de plannen voor de bouw van hydro-electrische stuwdammen als fataal beschouwd voor de precitaire toestand van de laatste twee vaste otterpopulaties. De Belgische regering is verzocht om de Otter van de lijst van jachtwild af te voeren en het gehele jaar door te beschermen. Ten slotte is er op gewezen dat de voorgenomen drooglegging van 220.000 ha moerasland in West-Frankrijk in de valleien van de benedenloop van de Loire en van de Garonne een van de laatste grotere habitats van de Otter in Frankrijk in gevaar brengt.

Een tweede cerviduct over de A50 bij Terlet?

Bij de aanleg van de nieuwe autosnelweg A50, tussen Arnhem en Apeldoorn, willen de provincie Gelderland, het Staatsbosbeheer Gelderland, de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland en andere organisaties een tweede zoogdierenoversteekplaats nabij Terlet.

Waterstaat wil wel een zogenaamd 'wildviaduct', ook wel 'cerviduct' genoemd, bij de Woeste Hoeve aanleggen, maar zegt dat er voor een tweede cerviduct geen geld beschikbaar is.

Zonder de twee oversteekplaatsen voor zoogdieren zal de aanleg van de A50 onoverkom-

Schetsen van Rijkswaterstaat. Wildviaducten respectievelijk 'De Woeste Hoeve' en 'Terlet'.

lijke schade aanrichten aan de mogelijkheid van uitwisseling van dieren tussen de twee dan gescheiden gedeelten van de Veluwe.

Bovendien zal de rijksweg geheel afgezet worden door een twee meter hoog wildkerend raster. Uitwisseling van zoogdieren kan ernstige gevolgen voor de populaties teweeg brengen. In de paartijd trekken bijvoorbeeld ook de Edelherten van west naar oost en moeten daarbij de rijksweg oversteken.

Over de onlangs aangelegde autosnelweg tussen Mulhouse en Freiburg/Bazel zijn over de negen km, die het Forêt de Lahardt doorsnijdt niet minder dan vier wildviaducten aangelegd. En die werden kort nadat ze klaar waren reeds goed door de dieren gebruikt.

De kosten van een wildviaduct bij Terlet zijn begroot op circa 6 miljoen gulden. Rijkswaterstaat weigert tot dusver dit bedrag op tafel te brengen. Een cerviduct vindt men bij Verkeer en Waterstaat voldoende, een tweede bij Terlet dus, zou voor rekening van het ministerie van Landbouw en Visserij moeten komen. Die patstelling hoopt het Staatsbosbeheer nu te doorbreken door een beroep op de werkgelegenheidspot te doen. Daarmee zouden circa de helft van de kosten al gedekt zijn. Staatsbosbeheer hoopt dat het ministerie van Verkeer en Waterstaat,

Japanse dolfijnenmoord op Iki

Op Iki, een klein eilandje in de Straat van Korea voor de noordkust van Kyusho wonen Japanse vissers die zich moordlustig gedragen tegenover de Dolfijnen die ook op hun visgronden jagen.

Natuurbeschermers uit de hele wereld ageren fel tegen deze zinloze, barbaarse moordpartijen, terwijl de Japanners beweren het te doen om zelf te kunnen overleven.

Japanse wetenschapsmensen trachten achter de trekwegen van de Dolfijnen te komen. Men gebruikt daarvoor kortegolf-zenders, die men op de rug van een Dolfijn aanbrengt. Een weersatelliet moet de bewegingen van de Dolfijnen registreren. Op deze wijze tracht men een methode te vinden om de Japanse vissers tegen de gevreesde visrovers te beschermen.

Onderwijl decimeren de Japanse vissers van het eiland Iki de enorme troepen Dolfijnen, die hun visgronden bedreigen. Vakmensen schatten het aantal Dolfijnen daar op wel 100.000 stuks.

Foto boven:
Japanse wetenschapsmensen brengen op de rug van een Dolfijn een kortegolf-zender aan.
Foto: Peter Krebs.

Foto onder:
Japanse vissers van het eiland Iki halen hier een grote troep gevangen Dolfijnen op land.
Foto: Peter Krebs.

mogelijk via haar eigen werkgelegenheidspot, de andere helft zal betalen.

Inmiddels is er een oplossing gevonden om de aanleg te realiseren.

